

[دوشنبه 9 مهر 1397 - 21 محرم 1440 - 1 اکتبر 2018](#)

اعتصاب گسترده دانش‌آموزان، دانشجویان و معلمان سراسر کشور بر ضد رژیم پهلوی (1357 ش)

اعتصاب گسترده دانش‌آموزان، دانشجویان و معلمان سراسر کشور بر ضد رژیم پهلوی (1357 ش) همزمان با وقوع اعتصابات متعدد در سطح مملکت و بازگشایی مدارس در مهرماه 1357، دانش‌آموزان نیز از حضور در سر کلاس خودداری نموده، به صف مخالفین رژیم پیوستند و با راهپیمایی‌های گسترده، خواستار بازگشت حضرت امام به کشور شدند. پس از اعتصاب دانش‌آموزان، معلمان کشور نیز طی اعلامیه‌ای، اعتصاب خود را آغاز کردند. از آن پس به طور کلی مدارس ایران تعطیل گردید و شاگرد و معلم، عملاً به صحنه مبارزه در خیابان‌ها وارد شدند. دانشجویان دانشگاه‌های کشور نیز به صورت متشکل به نهضت پیوستند و کلاس‌های درس را تحریم نمودند. اعتصاب دانشجویان، فرهنگیان و دانش‌آموزان به تظاهرات تهران و شهرستان‌ها، جان تازه‌ای بخشید و نیروی عظیم جنبش مردمی را رونق بیشتری داد. رحلت عالم و فقیه بزرگ اسلام "حسن‌بن‌رستم یوسف" معروف به "علامه حلی" (726 ق)

حسن بن یوسف بن علی بن مطهر معروف به علامه حلی در 29 رمضان 648 ق در شهر حله در عراق به دنیا آمد. سال‌های آغازین حیات وی مقارن با حملات وحشیانه مغولان به سرزمین‌های اسلامی بود که با تدبیر چند تن از علما از جمله پدرش، حله از طوفان حملات مغول در امان ماند و در همان جا به رشد و نمو و تحصیلات خود ادامه داد. وی از محضر شیخ مفید، محقق حلی، خواجه نصیرالدین طوسی، سیدبن طاووس و اساتید بزرگ دیگر استفاده کرد و در علم به درخششی عظیم دست یافت و عنوان "آیت الله" گرفت. علامه حلی با ارایه‌ای تصویری صحیح از تشیع، الحاقیت، حاکم مغولی ایران، معروف به سلطان محمد خدابنده را به این مذهب مجذوب کرد و باعث نشر مذهب اهل بیت (ع) در سراسر ایران گردید. شاگردان و آثار قلمی علامه بسیار زیاد و گسترده می‌باشند. فرزند نابغه‌اش معروف به فخرالمحققین، قطب الدین رازی، علی بن احمد حلی و ابن مویه از جمله شاگردان و مثنوی المطلب فی تحقیق المذهب و تبصیر المتعلمین در فقه، نهاية الوصول الی علم الاصول در اصول، نهاية المرام در کلام، جامع الاخبار در حدیث، کشف المقال فی معرفة الرجال در رجال، القول الوجیز فی تفسیر الکتاب العزیز در تفسیر و شرح حکمة الاشراق در فلسفه و عرفان و ده‌ها اثر دیگر از زمره‌های آثار این عالم خستگی‌ناپذیر می‌باشند. سرانجام علامه حلی در 78 سالگی وفات یافت و در حرم مطهر امام علی (ع) مدفون گشت. مرگ "ارسطو" دانشمند شهیر و بلندآوازه یونان باستان (322 ق.م)

ارسطو یا ارسطاطالیس فیلسوف شهیر و برجسته یونان باستان در سال 384 قبل از میلاد، در یکی از شهرهای مقدونیه به نام استاگیرا متولد گردید. پدرش طبیب مخصوص پادشاه و دربار مقدونی بود و از این راه ثروت فراوانی به دست آورد. ارسطو در نوجوانی، پدر را از دست داد و آنچنان که گفته شده، به مقتضای جوانی و بی‌تجربگی همه آن را صرف عیش و نوش نمود، بنابراین و به ناچار ابتدا وارد ارتش شد اما پس از چندی به زادگاه خویش بازگشت و به تحصیل طب پرداخت. ارسطو در سن سی سالگی طب را نیز رها نمود و به آتن رفت. وی مدت هشت سال در آکادمی و تحت نظر افلاطون، به تحصیل اشتغال ورزید و آنچنان با جدیت دوره مطالعاتی فشرده را پی گرفت که به سرعت در مقام موشکاف‌ترین دانشجوی نسل خویش مطرح شد. بنابراین به همکاری با افلاطون دعوت گردید. او اگرچه سرپا شیفته و مرید افلاطون بود اما هوش و ذکاوت وی، بسیار بیشتر از آن بود که صرفاً به پیروی بپردازد. از همین زمان، اگر در آثار افلاطون تناقضی مشاهده می‌کرد و یا به نظر وی تناقض می‌نمود، آن را به استادش متذکر می‌گردید. این مسئله باعث شد تا استاد و شاگرد در مقام بزرگ‌ترین اندیشمندان زمان حریم و فاصله‌ای را بین خود رعایت کنند، از یک طرف ارسطو به نبوغ افلاطون احترام می‌گذارد و از سوی دیگر، استاد، از شاگردش به عنوان مغزی بر روی دو پا یاد می‌کرد. با مرگ افلاطون در سال 347 ق.م ارسطو به منطقه‌ای در آسیای صغیر سفر نمود و مدت سه سال در محفل متفکران آن سامان حضور یافت. وی در این مدت به پژوهش‌هایی در زمینه زیست‌شناسی دست زد که بعدها شالوده نوشته‌های علمی‌اش گردید. مشاهدات و تجربیات مکتوب وی در این زمینه تا قرن‌های بعد مورد استفاده بود و حتی نخستین دانشمندان قرن نوزدهم هم‌چون داروین را به تفکر وامی‌داشت. ارسطو در سال 342 ق.م به دعوت فیلیپ مقدونی به آن سرزمین رفت و مربی فرزند وی، که بعدها به نام اسکندر کبیر شهرت یافت گردید. حدود ده سال پس از آن، ارسطو مدرسه‌ای دایر نمود که به دانشگاه‌های امروزی شباهت داشت. در مورد اندیشه‌های ارسطو می‌توان از فلسفه سیاسی وی یاد نمود که به شرح چگونگی رفتار و عمل حکومت واقعی و نه آرمانی، می‌پردازد. وی هدف حکومت را پرورش و حمایت از انسان‌ها، شریف و با فرهنگ می‌داند. هم‌چنین ارسطو معتقد بود اگرچه افلاطون عزیز است ولی حقیقت عزیزتر است. وی زندگی سعادت‌آمیز را

آغاز نبرد "گوگامل" بین ایران و یونان و انقراض سلسله هخامنشیان (330 ق.م)

در زمان خشایارشا هخامنشی، لشکرکشی بزرگی علیه یونانیان انجام گرفت که در نهایت به شکست خشایارشا انجامید. این درگیری‌ها پراکنده تا زمان اسکندر مقدونی ادامه داشت. در اولین روز اکتبر سال 331 قبل از میلاد و در زمان پادشاهی داریوش سوم، دو سپاه ایران و یونان به سرکردگی اسکندر مقدونی در نزدیکی شهر موصل در محلی به نام گوگامل رودرویی هم قرار گرفتند که در ابتدا تلفات بسیاری بر یونانی‌ها وارد آمد. ولی پس از درگیری داریوش سوم و اسکندر مقدونی، سپاه ایران که تصور می‌کرد داریوش کشته شده است فرار نمودند و میدان را برای اسکندر خالی گذاشتند. از طرف دیگر، داریوش سوم نیز که در نبرد تن به تن با اسکندر زخمی شده بود، پس از تنها شدن در برابر یورش دشمن به وحشت افتاده و متواری شد. در نتیجه بخش‌هایی از لشکر ایران نیز که به پیروزی دست یافته بودند عقب نشستند و شکست سپاه ایران قطعیت یافت. برخی مورخین، تلفات ایران در این جنگ را تا 90 هزار نفر ذکر کرده‌اند اسکندر پس از این فتح بزرگ به سوی بابل رفت و سراسر بین‌النهرین را تسخیر کرد. با تصرف دیگر نقاط ایران توسط سپاهیان اسکندر مقدونی، پایتخت دولت هخامنشیان، به نام تخت جمشید در نزدیکی شیراز نیز مورد تهاجم قرار گرفت. در این حال، اسکندر به تخت جمشید حمله برد و غنائم آن را تصرف کرد و شهر را به آتش کشید. داریوش پس از شکست گوگامل و سقوط پایتخت در صدد تهیه سپاهی تازه بود که توسط دو سردار خیانت‌کار خود زخمی شد و به همان زخم درگذشت. با مرگ داریوش، حکومت 230 ساله هخامنشیان فروپاشید و سلسله سلوکیان و سپس اشکانیان جای آن را گرفت.

خویشن‌داری توأم با توجه به اصل اعتدال و میانه‌روی می‌دانست و خوشبختی را نیز در گرو خوب زیستن در نتیجه کار خوب کردن عنوان می‌کرد. از دیدگاه ارسطو، خداوند یک محرك شخصي نامتعیّن است که بشر را به سوی دنیای خیر و نیکی فرامی‌خواند که در آن دنیا همه چیز در نهایت هماهنگی است. از دیگر اندیشه‌های وی باید از منطق ارسطو یاد کرد که پس از گذشت قرن‌ها متماذی همچنان مورد پذیرش می‌باشد. از جمله آثار او فلاسفه‌ای است که بعد از بیش از بیست قرن هنوز در عرصه اندیشه و تفکر حضور دارد. ارسطو (ارسطاطالیس) سرانجام در اول اکتبر سال 322 ق.م در سن 62 سالگی درگذشت.